

*Òpera-performance per a cantants,
percussió, dansa, electrònica en viu,
Soundcool i vídeo-creació.*

Idea original i direcció escènica: Nuria Lloret.

Text: Idoia Uribarri i Nuria Lloret.

Música: Jorge Sastre i Roger Dannenberg. Proposta Pedagògica: Alicia Arnau-Aparicio

1.SALUTACIÓ

És un plaer poder adreçar-nos a docents i alumnat d'Ensenyament Secundari Obligatori de Canals. Ens complau poder oferir-vos un projecte que hem preparat amb molta estima i il·lusió per a vosaltres.

Benvingudes i Benvinguts a

FELICITÀ

Peça en 4 moviments que combina electrònica en viu, vídeo-mapping, percussió, cant i dansa. Partitura de nova creació i adaptació per a l'ocasió. Música d'estètica contemporània amb mencions al rap i a llenguatges propers als joves i un argument que aborda el tema de l'assetjament de forma directa.

Tot l'equip estarà feliç de trobar-vos el dia de l'estrena:

Divendres, 21 d'Octubre de 2022 al Centre Cultural Calixte III de Canals.

La proposta artística, junt a la importància de l'argument pot constituir un recurs enriquidor per a l'alumnat. Un magnífic detonador per poder implementar i desenvolupar accions ja encetades **pel professorat i els orientadors/es dels Instituts** que, sense dubte, sou els que millor sabeu portar a l'alumnat d'ESO tots aquests aspectes.

2. A VORE QUE US SEMBLA?

Us oferim la possibilitat de formar part d'una peça artística multidisciplinària realitzada col·laborativament. Composada amb llenguatges contemporanis referits a diferents arts. Una oportunitat per gaudir d'una **experiència sensorial, emocional i intel·lectual en directe i temps real**. Paral·lelament us proposem **reflexionar per a actuar**. Totes i tots junts ens posarem en disposició de resoldre **possibles situacions d'assetjament** que coneixeu o patiu en el vostre entorn proper.

FELICITÀ vol ser un altre suport per seguir aprofundint en aquesta temàtica amb la qual, de segur, ja esteu familiaritzats/des. És una **qüestió de gran actualitat** pels casos que estan produint-se. Açò pot revertir-se i convertir-se en actualitat si amb la col·laboració de totes i tots **aconsegüim reaccionar per modificar certes costums**, canviar de direcció algunes pràctiques i així afavorir a moltes persones del nostre entorn. Serà molt interessant que aprofiteu per aprofundir en un assumpte **que està perjudicant greument la societat i els individus** des de fa massa temps.

Vosaltres, els/les joves, amb l'ajuda del vostre professorat teniu l'oportunitat de **poder actuar i millorar en les nostres maneres de relacionar-nos** i protegir-nos de qualsevol agressió d'aquest tipus. Sereu valentes i valents?

Amb les vostres pròpies aportacions i idees i, si ho creieu convenient, amb els continguts i dinàmiques que conformen la proposta pedagògica que s'adjunta aconseguireu fer un camí de reflexió, comunicació, aportació de solucions, consens, ajuda mútua i acció vertadera que aportarà molts beneficis. Us be de gust?

3. Presentació del Projecte

3.1. Per a qui és FELICITÀ? Qui és l'Equip FELICITÀ?

Gràcies a la voluntat i el patrocini de l'**Ajuntament de Canals** s'ha pogut articular aquest projecte col·laboratiu que està pensat i dedicat a l'alumnat d'ESO de la localitat. Aquest és un exemple de com la diversitat d'associacions, entitats i sensibilitats poden confluïr per viure experiències enriquidores i oferir-les a altres persones per a que cresquen i milloren les seues vides i la societat.

La particularitat del projecte està en la varietat de **grups i persones que participen**:

1

En primer lloc els seus **destinatari: estudiants i professorat d'ensenyament secundari obligatori** de la nostra localitat, que són un grup molt important de la població. Esperem que gaudiu en acostar-se a un espectacle que conté gran varietat de llenguatges i estètiques i que treieu el màxim profit de l'argument.

2

Paral·lelament el conjunt de **persones que l'han fet possible**. A més dels músics i cantants que la interpreten s'ha comptat amb els **estudiants i professores d'FP de disseny de l'IES Sivera Font** i els **companys i companyes de TAPIS** (usuaris del Taller de pre-inserció laboral de Canals).

3

Junt a elles **els artistes**: compositors i compositores de música, escriptores dels textos, la **Universitat Politècnica de València**, El **Conservatori Superior de Dansa de València**, **Músics i Cantants professionals**, l'**Equip Soundcool** i del **Dissenyador d'Adrezzo**. De la proposta pedagògica s'ha encarregat **En Clau d'Art** i la coordinació tècnica i organitzativa ha sigut possible gràcies a **ApArt**: l'Associació canalina que treballa per la difusió de les arts i la cultura contemporànies.

Equip Projecte FELICITÀ

Idea original i direcció escènica: Dra. Nuria Lloret (Catedràtica UPV. ETSII)

Text: Idoia Uribarri (Professora Conservatori Superior de València) i Nuria Lloret.

Música: Dr. Jorge Sastre (Catedràtic UPV i Director del grup Performing ARTech i Projecte Soundcool), Dr. Roger Dannenberg (Professor Emèrit d'Informàtica, Art i Música de la Universidad Carnegie Mellon de Pittsburgh, EEUU).

Electrònica/Soundcool: Dr. Jorge Sastre i Dr. Stefano Scarani (UPV)

Coordinadora TAPIS: Ana Gómez Castells.

Tractament so i vídeo en directe: Membres de TAPIS Canals.

Soprà: Noelia Castillo.

Barlton: Valentín Petrovici.

Percussió: Dr. Joan Soriano (Prof. Conservatori Professional de Carcaixent i Escola Superior de Musica d'Extremadura, Musikex).

Coordinadora dansa i coreografia: Dra. Carmen Giménez Morte (Catedràtica Dansa del Conservatori Superior de Dansa de València).

Ballarins: Grup de dansa contemporània del Conservatori Superior de Dansa de València.

Proposta pedagògica: Dra. Alicia Arnau-Aparicio. Directora projecte En Clau d'Art.

Escenografia: Luís Muñoz Mont.

Disseny de vestuari: Lorena Garcia Carsí. (IFP Sivera Font)

Confecció vestuari: Alumnes de Grau mitja de Confecció i Moda i Grau Superior de Patronatge i Moda de l'Institut de Formació Professional Sivera Font de Canals.

Tècnica, Llum i So: Javi Mollá

3.2. Què es pretén?

- ✚ Apropar a l'espectador/a, de **manera crítica**, a l'assetjament escolar.
- ✚ Reconèixer l'assetjament com a **violència de diversos graus**.
- ✚ Posicionar-se clarament a favor de **la justícia** en temes de violència.
- ✚ Reconèixer el fet que **el silenci ens fa còmplices** de l'acció que presenciem.
- ✚ Conèixer les diferents situacions personals, familiars i socials que es poden donar en un **entorn d'assetjament**.
- ✚ Entendre l'assetjament com a **problema social** davant del qual es pot respondre de manera activa o passiva, a favor o en contra.
- ✚ Desenvolupar **estratègies per a la resolució** de conflictes davant d'una situació de violència escolar.
- ✚ **Identificar** relacions negatives entre iguals.
- ✚ **Defensar la identitat pròpia** davant del grup.
- ✚ Fomentar la **comunicació positiva** entre els membres de la comunitat educativa.
- ✚ Acostar les **manifestacions artístiques contemporànies** i els nous llenguatges expressius a l'alumnat d'ESO
- ✚ Proporcionar **experiències reals de cultura compromeses** amb la vida i les problemàtiques actuals de l'alumnat i professorat de secundària i batxillerat de manera **col·laborativa i interdisciplinària**.
- ✚ Fer **cultura de proximitat** i posar-la a l'abast del públic jove.
- ✚ Contagiar i difondre conductes a favor del **Objectius de Desenvolupament Sostenible**, de l'agenda 2030.

Ho farem amb les vostres aportacions i l'itinerari següents:

Index

Itinerari FELICITÀ

Índex

4. PROPOSTA D'APRENTATGE.....	11
(Presentació per al professorat i gabinets d'orientació dels centres)	
4.1. Objectius.....	12
4.2. Cadència metodològica.....	13
I. Fase experiencial i de qüestionament.	
II. Fase de reflexió individual i en grup.	
III. Fase de conclusions/accions	
IV. Fase de resposta	
V. Conductes relacionades amb els ODS	
4.3. Esquema-Resum de l'itinerari.....	14
4.4. Desenvolupament de l'itinerari: Dinàmiques i Conceptes.....	15
(ABANS DE LA REPRESENTACIÓ)	
D1: Col·loqui inicial i Idees prèvies	16
D2: Necessitats dels participants	16
(DURANT LA REPRESENTACIÓ)	
D3A: Reconeixement del personatges	17
D3B: Com se sent? Com et sents?	18
(DESPRÉS DE LA REPRESENTACIÓ)	
D4: Conversa sobre l'argument	19
5. IDEES ESSENCIALS.....	20
5.1. L'Empatia.....	21
D5: Empatia I. Dona de "Acoso".....	21
D6A: Empatia II Personatges Bullying i ciberbullying/.....	21
Assetjament laboral	
Assetjament financer	
D6B: Identifica els participants.....	23
D7: Empatia III La TIERRA. Amb qui sents ara empatia? ...	24
6. ALGUNS CONCEPTES BÀSICS:	
Què entenem per assetjament. Assetjament individual i grupal.....	25
D8: Joc Un pas al front.....	27

7. MÉS CONCEPTES BÀSICS:	
Ciberassetjament, Característiques, Reflexió, Conductes, Fenòmens vinculats.....	29
D9: I tu...Què veus?.....	32
D10: Tens febre? Qui té febre?	32
D11: El poder de les mans.....	33
D12: La Recepta	34
8. PER CONCLOURE.....	35
9. AVALUA'T	36
10. DOSSIER ALUMNAT	57

Annexos

Annex I.

Algunes dades extretes de l'informe recollit en el projecte "Bullying, Cyberbullying y factores Asociados" finançat per SAVE THE CHILDREN baix contracte Art. 83 LOU amb la Fundació de la Universitat Autònoma de Madrid (Còdi: 056900).....37

Annex II

Pel·lícules, Llibres, Documentals i materials en xarxa per a professorat i alumnat.....47

Annex III

- Protocols d'actuació per als centres educatius en supòsits de conductes que alteren la convivència de forma greu (Generalitat Valenciana).....49
- Protocols d'actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere.....50
- Infografies amb dades d'interès (Generalitat Valenciana).....51
- Model de recollida de dades de tutor/a, Professor/a, Orientador/a (Generalitat Valenciana).
.....52

BIBLIOGRAFIA54

4. PROPOSTA D'APRENTATGE

Presentació per al professorat i gabinets d'orientació dels centres

Teniu a les vostres mans un recull de materials en forma de **propostes, informació i documentació d'interès**. És un conjunt de recursos que desenvolupen l'argument de la peça per a què indagueu en el seu tema central: **l'assetjament**. El desenvolupament pedagògic de **FELICITÀ** està concebut com un punt i seguit o un punt d'encontre que ens permetrà seguir reflexionant i reaccionar davant d'aquest problema tan greu que pateix la nostra societat.

La *performance* ens serveix de detonador per **visibilitzar i projectar accions ja encetades** per vosaltres en els centres. Ens permetrà realitzar un gratificant treball de **reflexió i acció** amb els grups en les aules que, de segur, incidirà en la vida diària dels/les estudiants, les seues famílies, els centres educatius i la societat en general. El recull de propostes i materials que s'adjunta en aquest dossier és un **itinerari de dinàmiques** que facilitarà el procés d'anticipació i aprofundiment sobre tots els aspectes essencials que tracten al voltant de **L'ASSETJAMENT**

El dossier inclou els següents continguts: objectius, seqüenciació i desenvolupament de les 12 propostes o dinàmiques i avaluació. S'acompanya d'un dossier per a l'alumnat amb les propostes que poden necessitar suport escrit. A més conté diversos textos informatius complementaris, llibres, pel·lícules, documentals, infografies i bibliografia d'interès.

4.1.Objectius

FELICITÀ, a més de constituir un espectacle musical complet que inclou música en directe, cant, dansa i audiovisuals, que destaca per la seua estètica contemporània intenta sensibilitzar a la població adolescent sobre aspectes socials que els afecten i transmetre una sèrie de valors .

L'objectiu d'aquest espectacle respon a 4 aspectes importants:

1 Incidir en un tema de gran vigència i que genera gran preocupació en la nostra societat. L'assetjament per raons discriminatòries de qualsevol tipus: cultural, sexual, semblança, per diferències; i en qualsevol entorn: escolar, en les xarxes, en les empreses i altres indrets.

2 Fer partícip a la joventut mitjançant la sensibilització i co-responsabilitat del seu tractament

3 Convidar-vos a reflexionar i actuar front a aquesta problemàtica, tant si la coneixeu com si la patiu. Encoratjar-vos a reaccionar i actuar en el vostre entorn per millorar-lo.

4 Acostar a la població adolescent a propostes artístiques contemporànies en format presencial on puguin gaudir de la riquesa de llenguatges, tècniques expressives i compositives com ara la música en directe, dansa, cant, interpretació, soundcool, vídeo-creació i *performace*.

4.2. Cadència metodològica. Fases de la proposta

I. Fase experiencial i de qüestionament.
Presenciant la representació i encetar una sèrie qüestions internes pròpies o suggerides durant la mateixa.

II. Fase de reflexió individual i en grups.
Reparant i aprofundit en aspectes molt particulars de les diferents situacions presentades.

III. Fase de conclusions/accions.
Actuant en casos concrets en el present i de cara al futur en l'entorn proper i cibernètic.

IV. Fase de resposta: Conèixent els llocs on demanar ajuda i maneres d'ajudar a qui ho necessita referits als diferents tipus d'assetjament.

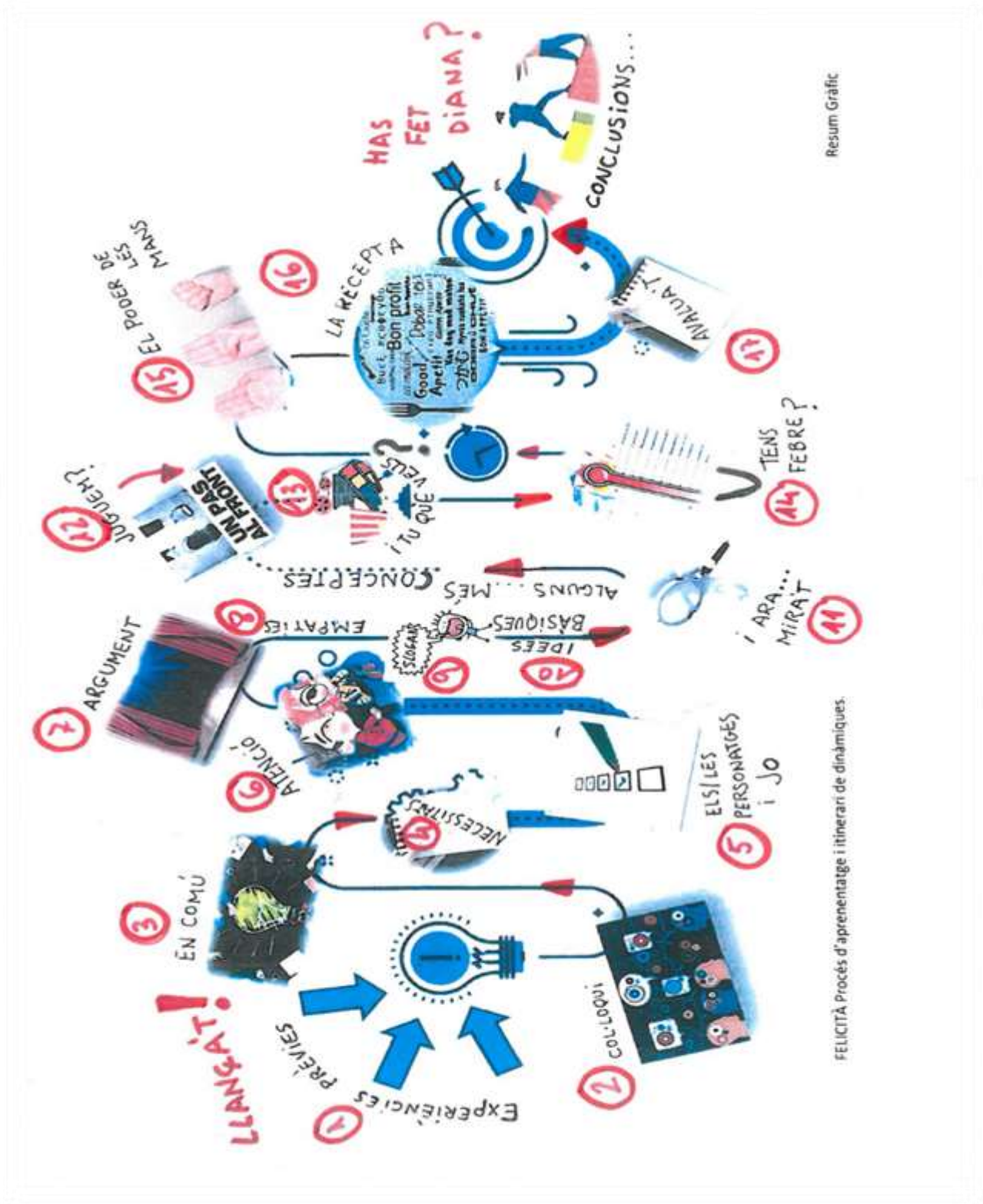
V. Relació de l'activitat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Conscienciar i promoure conductes directament relacionades amb els ODS.

Localitzar elements de la representació referits directa o indirectament a aquests.

4.3. Esquema-Resum de l'itinerari

Resum Gràfic

FELICITAT Procés d'aprenentatge i itinerari de dinàmiques.

4.4. Desenvolupament de l'itinerari d'aprenentatge

Si be tenim la seguretat de què vosaltres fareu l'itinerari i les dinàmiques que considereu més oportunes d'acord amb els interessos del grup i les experiències que ja teniu, ací us presentem algunes propostes. Hi ha varies ACCIONS principals (4 primeres dinàmiques) que s'haurien de realitzar **ABANS- DURANT i DESPRÉS** de la representació com a requisit mínim. Hi ha moltes altres que es podran realitzar fins i tot en altres moments del curs per poder traure el màxim profit a la representació. Caldrà fer servir diverses sessions al llarg del trimestre per reparar en tots els aspectes que us proposem (12 dinàmiques).

ABANS DE VEURE LA REPRESENTACIÓ

Ens han convidat a veure una òpera-*performance* que es titola FELICITÀ. Està conformada per 3 parts:

És molt important que la persona adulta cree un clima distès que fomente la participació perquè, en el transcurs de les sessions, l'alumnat puga narrar situacions conegudes, desitge expressar les seues opinions se senta amb ànim de compartir les pròpies experiències.

(ABANS DE LA REPRESENTACIÓ)

Col·loqui inicial

Idées prèvies

DINÀMICA 1

Caldrà establir normes de debat i conversa acordades pel grup i la persona de referència. Es realitzen les següents preguntes (poden fer-se a tot el grup o plantejar per escrit a grups de 4 persones).

- + Què us suggereix aquest títol?
- + I el subtítol?
- + Us interessa la temàtica? Per què?
- + Coneixeu algun cas de Bullying/Assetjament proper al vostre entorn?
- + Heu hagut d'intervindre? Com ho heu fet?
- + Us preocupa? Què necessiteu saber?

És un tema que necessita ser tractat per millorar la societat? Creieu que podeu aportar alguna cosa per fer aquesta millora? Com?

Necessitats dels/les participants

DINÀMICA 2

El professor/a tractarà de transmetre missatges el següent sentit:

“La representació musical que veureu es titula **FELICITÀ**. És un òpera/performance de temàtica dura. Tant si la representació és massa suau com si per a algú resulta una mica exagerada perquè per ell/a puga arribar a punts extrems en el seu argument cal observar-la des de la perspectiva més realista possible ja que tracta situacions reals.”

“Vorem la representació (amb tot el seu valor, artístic, musical, estètic) i des d'un plantejament d'aprenentatge. Els/les personatges pretenen que sentim el que ells viuen. Volen accedir al vostre sentiment i que d'alguna manera arribem a un compromís primer individual i després col·lectiu. És a dir, que com a grup ens posicionem davant aquest problema que tant patiment pot generar.”

“Partirem d'una idea bàsica i molt important: la dignitat de les persones no pot ser discutida. Per tant, cal remarcar l' acceptació incondicional de les persones encara que censurem allò que fan. El desig principal és que aquesta **FELICITÀ** ens ajude a respectar-nos cada vegada més i que, davant d'injustícies d'aquest tipus, ens posicionem individualment i col·lectivament com a agents de pau i respecte.”

“És una òpera/performance que inclou com a temàtica cert tipus de violència. Espere que sapiguem veure-la sota el prisma de gent que vol reflexionar per canviar allò que està mal i crear un món de benestar per funcionar el millor possible per la vida.”

En ella apareixen diversos personatges amb els que us podeu identificar o que coneixeu la seua vivència per alguna persona coneguda. Mentre la presenciieu penseu que sou aquell personatge concret que us resulte més proper o atractiu. Si no se'ls pot adjudicar un. Posa't en el personatge.

Intenta respondre les preguntes següents:

DINÀMICA 3A

(tutor o tutora reparteix les preguntes del punt següent juntament amb els noms dels personatges).

- **Dona.** (Monòleg “ACOSO”) ALERTEU l'alumnat que es fixen en les frases que diu la DONA Hauran de triar la que per cadascú o cadascuna resumeixca la peça.
- **Hadar.** Protagonista. Adolescent assetjat.
- **Antares.** Antagonista. Adolescent que encapçala l'assetjament.
- **Amics d'Antares**
- **Gossada:** els companys i companyes que s'incorporen més tard .
- **Proxeneta:** persona que demana els diners a la prostituta.
- **Dona:** persona que exerceix la prostitució.
- **Llogater:** propietari de la casa de lloguer on viu la dona i el seu fill.
- **Xiquet:** fill de la protagonista.
-
- **Protagonista:** persona que té una hipoteca al banc i no pot pagar.
- **Antagonista:** Empleat de banca.
- **Andares:** companya d'infància del protagonista que en el passat el va assetjar.

Nota: si al grup tenim una persona que pateix assetjament no li lliurarem el paper d'Hadar.

(DURANT LA REPRESENTACIÓ)

Reconeixement de Personatges **Com se sent? Com et sents?** **DINÀMICA** **3B**

Cada alumne s'ha identificat amb un personatge i tindrà present aquestes mateixes preguntes.

a) Què és el que faig jo en aquesta ficció?

⇒ (Què fa el meu personatge?)

b) Com em sent jo?

⇒ (Com se sent aquest personatge?)

c) Sé com se sent Hadar? Vull que se senta així?

⇒ (Per Hadar: Com se senten els que em fastiden?)

⇒ Per què em fan això?)

d) Creus que a la vida real tens alguna cosa en comú amb el personatge que t'ha tocat?

e) Amb quin dels/les personatges et sents més identificat/da? Per què?

(DESPRÉS DE LA REPRESENTACIÓ)

Conversa sobre l'argument

Per a aquesta sessió el professor/a suggereix a l'alumnat que s'agrupen segons els personatges (estaran junts els que han observat el mateix personatge: Hardar, Antares, "Gossada", proxeneta, protagonista, llogater, empleat de banca, Hadar, Antares, xiquet...)

La professora/or reprèn les preguntes lliurades als alumnes prèviament. Es repregunta i es fa la posada en comú.

Podeu conversar de nou amb aquestes preguntes:

- A qui representa la dona de la performance ACOSO?
- Per què diu el què diu?
- A què se sent obligada i no és del seu gust?
- A què diu NO?
- Qui són les persones que assetgen al personatge?
- Quins motius tenen?
- Com reacciona el protagonista? Per què?
- Què hauria ocorregut si ho haguera dit?
- Per què guarda silenci?
- Com haurien reaccionat els amics/gues del personatge si saberen el què li passa?
- Com reacciona l'entorn institut/ família quan coneixen que passa aquesta situació?
- Per què reaccionen així, fent-li mal, Què trauen elles d'això?
- Quines persones tenen més recolzament les assetjadores o les assetjades?
- Què passaria si algú trencarà el silenci i actuara?
- Passaria el mateix si fora el vostre amic/a i no solament un company/a de classe?
- Et veus capaç de resoldre aquesta situació o d'altres paregudes trencant el cercle? Com ho faries?

....I EN PODEU FER MOLTES MÉS:

5. IDEES ESSENCIALS

El diàleg a l'aula pot ha d'abordat tots els temes. Serà important valorar si han aparegut o no els següents per no quedar-se amb qüestions superficials. **CONTINGUTS ESSENCIALS**

☒ L'escena se centra en un jove que pateix degut a l'acció directa d'alguns companys i el silenci còmplice dels altres.

☒ La por ens paralitza.

☒ El silenci davant un delicte ens fa còmplices.

☒ El silenci és un dels elements clau en una situació de maltractament. Víctima, agressor i qui ho veu i no fa res cauen en aquest parany. De vegades “no xivar-se” és no demanar ajuda, és actuar a favor de la injustícia o, com en aquest cas, a favor dels delinqüents.

☒ L'Assetjament escolar és una classe de maltractament. Té aspectes psicològics, socials i físics. Es manté al temps. La persona que el pateix molt.

☒ Provocar patiment és crueltat.

☒ No és el mateix tenir un conflicte que tenir una bronca. Un conflicte pot ser resolt sense violència, sense barallar-se físicament.

☒ En una situació d'assetjament, el poder del maltractador/a pot sorgir com a conseqüència de la por que els altres tenen.

☒ En una situació de violència escolar, pot passar que els adults no estiguen prou alerta per detectar a temps la indefensió de la víctima.

☒ A la Comunitat Valenciana tenim mecanismes d'ajuda. Utilitza'ls. Si us passa una cosa així, cal demanar ajuda i donar veu d'alarma. **Telf. Emergència 112 Dona: 900580888 (24 hores) Maltracte infantesa 116111**

☒ Compteu també amb els professors, professores servei d'orientació del centre.

☒ L'entorn és cabdal en un cas de violència escolar. Determineu els factors personals, familiars i socials que poden induir a desenvolupar el paper d'agressor i de víctima en un cas de bullying.

☒ En els darrers anys, ha augmentat l'assetjament mitjançant el telèfon mòbil, el correu electrònic, Tuenti, Messenger, Youtube.... Aquesta forma de violència silenciosa passa més desapercebuda per al professorat i les famíies. Cal que els joves sàpiguen defensar-se i defensar els que puguin patir aquests assetjaments a la xarxa.

5.1. L'EMPATIA

Empatia: És una habilitat, pròpia de l'ésser humà, que ens permet comprendre i experimentar el punt de vista dels altres sense haver d'estar d'acord. És la capacitat de posar-se al lloc de l'altra persona per des d'ahí comprendre-la. No n'hi ha prou d'entendre l'altre, cal demostrar-ho. Una persona pot tenir motius per actuar o pensar així. Analitzarem cada situació de la peça.

ACOSO

Frase/Slogan/Imatge

DINÀMICA 5

Abans de veure la peça el professorat haurà alertat al grup de què és important parar atenció al monòleg de la *performer*. Hauran de triar una de les seues frases. Aquella que per ells/elles resumeixca la peça o li haja impactat per qualsevol motiu

Després es podria fer un col·loqui per grups i dialogar, debatre i consensuar per triar una. Si fora possible podríem arribar a triar un entre tots els grups. Ho podríeu intentar?

Podeu escriure-les, fotografiar-les o representar-les amb imatges. Ens les podeu fer arribar en forma de cartells, slogans, fotos, vídeos o amb el format que vulgueu a:

Infosoxxi@gmail.com

ACTE I

Preguntes per a un diàleg

DINÀMICA 6A

(pot ser en grups menuts i amb posada en comú o directament amb tot el grup)

- Quin missatge rep Hadar per les xarxes?
- Per què és tan greu per ell?
- Què l'impedeix obviar-ho?
- Ho haurà fet ell en alguna ocasió abans?

Hadar

- Quin era el sentiment que tenia Hadar en vore el missatge?
- I en escoltar els insults?
- Amb què l'amenacen?
- Tenia la culpa d'alguna cosa?
- Com va reaccionar?
- De quines altres formes podria haver reaccionat?
- Què hauria passat si ho haguera fet?
- Coneixes algú que li passe això?

Per què no ho explica a la seua família o als seus professors/es?

Què hauria passat si ho haguera fet?

Coneixeu els protocols que podeu seguir?

Antares

Per què es comporta així?

Ho fa amb moltes persones?

Creus que entén el patiment que està ocasionant?

Quin benefici trau en fer mal als altres?

Companyes d'Antares

Perquè les companyes li segueixen el rotllo?

Què hauria passat si alguna d'elles no segueix eixa dinàmica?

Coneixes algú/na que haja deixat de seguir les indicacions d'una Antares ?

Què va passar?

Per què no ho expliquen a les seues famílies o als seus professors/es?

Què hauria passat si ho haguera fet?

Coneixeu els protocols que podeu seguir?

Gossada

Per què va anar a assetjar a Hadar?

Per què ningú va parar la situació?

Quin profit trauen del fet?

Com se sentia Hadar?

Per què no van fer res les persones que estaven mirant? Què hauries fet tu?

Què hauria passat si ho haguera fet?

Coneixeu els protocols que podeu seguir?

Pots identificar en aquesta situació els següents participants:

DINÀMICA 6B

ACTE II

Preguntes per a un diàleg

Prostituta

- Per què creus que treballa en aquest ofici?
- Per què no canvia de feina?
- Què saps de la legalització o no d'aquest treball?

Proxeneta

- Per què creus que treballa en aquest ofici?
- Per què no canvia de feina?
- Per què abusa d'eixa manera de les persones?
- Per què tanta crueltat?
- Podria aconseguir el seu objectiu d'una altra manera?
- Creus que és una feina legal?

Llogater

- Com consideres que és la seua manera de tractar a la xica?
- Podria fer-ho d'una altra manera?

Empleat de banca

- ☐ Creus que li costa comportar-se així?
- ☐ Podria fer-ho d'una altra manera?
- ☐ Hi ha una altra solució?

Protagonista

- ☐ Quines altres opcions té?
- ☐ Per què ha arribat fins a eixa situació?
- ☐ Podria fer alguna altra cosa?
- ☐ Per què ha oblidat el maltractament que va patir de xicotet? Per què no vol recordar-ho?
- ☐ Per què no vol l'ajuda de la companya d'infantesa?

Companya de la infància

- ☐ Como és que recorda el bullying que va provocar?
- ☐ Per què vol resoldre el seu conflicte intern?
- ☐ No és massa tard per fer-ho?

Aquesta és una peça que tracta de reflexionar sobre la situació d'urgència en la que es troba el planeta, el que podem fer per canviar el rumb dels efectes de la presència de les persones en el món....de NOSALTRES.

Recordeu la frase que diu el músic?

(RES INDICA EN EL CANT DE LA XIXARRA QUE PROMPTE ESTARÀ MORTA)

Amb qui trobeu ara empatia?

Observeu com i amb què està feta la música, l'adrezzo, el vestuari i els residus que quedaran després de la seua producció. Si teniu algun dubte pregunteu als artistes.

6.ALGUNS CONCEPTES BÀSICS

6.1. Què entenem per Bullying o assetjament?

La paraula Bullying deriva de bull (bou en anglès) i és usada com a concepte per englobar-les pràctiques d'assetjament escolar, ja que el bou és un animal que es caracteritza per ser agressiu envers la resta, sense importar-ne les conseqüències.

L'ASSETJAMENT és una forma de maltractament, normalment intencionat i perjudicial d'un/A estudiant cap a un altre company/A, generalment més feble, que converteix en la seua víctima habitual. Sol ser persistent i reiterat. Pot durar setmanes, mesos i fins i tot

anys.

- ✚ A qui afecta generalment?
- ✚ Hi ha diferents tipus? Com
sorgeix?
- ✚ Hi ha algun tractament per a les persones
afectades?
- ✚ Quin tipus d'ajuda és necessària?
- ✚ Es pot arribar
a
conseqüències
greus?

La majoria dels agressors/es actuen moguts per un abús de poder i un desig d'intimidat i dominar. Aquest tipus de pràctiques són habituals. Són nombrosos els casos de persecució i agressions que s'estan detectant als centres i molts altres els que passen

desapercebuts.

En tots dos casos la veritat és que hi ha molts escolars que viuen diàriament situacions veritablement aterridores. De quina manera es manifesta?

L'ASSETJAMENT és un fenomen dinàmic. Es basa en les relacions socials que es donen en el grup, on cada membre de la classe hi té un paper. Per tant, per intervenir positivament en una situació d'assetjament hem de tenir en compte tant els aspectes individuals com els grupals:

Individual

Es descriuen 3 tipus de protagonistes:

- **Agressor/a:** pren part activa en les agressions
- **Víctima:** és objecte de les agressions
- **Agressor/a-Víctima:** juga els dos rols al mateix temps (és agredit pels companys, això li genera molta angoixa que intenta alliberar agredint companys/es que veu més vulnerables)

Cal considerar amb molta prudència el perfil psicològic concret dels/les diferents protagonistes de cara a fer una intervenció més ajustada. Així, per exemple la intervenció serà diferent segons es tracte d'una víctima passiva o una víctima provocativa.

De la mateixa manera també actuarem de manera diferent segons la tipologia dels/les alumnes implicats/des en les conductes agressives (reactiu, manipulador...).

Grup

L'ASSETJAMENT és un fenomen de grup. En el grup operen uns mecanismes que cal conèixer per intervenir positivament:

- Contagi social
- Desinhibició de les conductes agressives
- Dilució de la responsabilitat en el grup
- Canvis cognitius graduals en la percepció de la víctima

L'actitud dels companys i companyes és cabdal per resoldre la situació. En el grup tothom juga un rol i cal esforçar-se per canviar les actituds i reaccions davant les situacions treballant per anar cap a les posicions situades a la part dreta del cercle d'aquest mig cercle.

Figura. Cercle del Bulling (adaptat de Dan Olweus, 2001)

Hi ha diferents tipus d'ASSETJAMENT: per motiu de gènere, semblança, procedència o pel fet de simplement per ser diferents. I tu, et consideres diferent?

Joc un pas al front

DINÀMICA 8

L'alumant s'agruparà en l'espai o es col·locarà dins d'uns requadres pintats a terra seguint criteris com ara:

Nascuts a Canals, nascuts fora (per exemple)

Després comencem a proposar que facen un pas endavant i fora d'aquest requadres/espais aquells o aquelles que s'identifiquen amb les següents característiques (poden ser unes altres).

La persona que condueix dirà: **Que faça un pas en davant qui...**

(donarà un temps per q que es situen i observen les reaccions i el llenguatge corporal)

...

Haja nascuts a la Comarca de La Costera

Qui té un sentit per la vida

Té Cabell obscur,

Es creu més que els/les altres

Té cabell clar,

Qui creu en alguna cosa

Més obscur, més clar

Creu que hi ha extraterrestres

Qui el té més obscur

Qui li agrada ballar

Qui el té més clar

Qui està enamorat/da

Qui és esportista

Qui se sent sol/a

Qui és Artista

Qui es considere (algun aspecte interessant per al grup)

Qui té amics/gues fora de Canals

Qui es considere bon amic/amiga

Coneix/té amics/amigues raras/es

Qui s'ha sentit alguna vegada assetjat/ada

Es considera raro/rara

Qui alguna vegada ha sigut assetjador/a

Ha fet el pallasso/a en classe

Com han quedat de diluïts els primers grups inicials?

Pareix que tenim molt més en comú del què pensàvem!

Després podeu fer la vostra pròpia reflexió

Valorem la diferència que ens fa persones úniques

7. MÉS CONCEPTES BÀSICS

CIBERASSETJAMENT

El ciberassetjament escolar o cyberbullying és una forma concreta de ciberassetjament, en la que únicament hi ha menors implicats. Constitueix una realitat que afecta principalment a adolescents, amb una incidència creixent. Es pot definir com un “dany intencionat i repetit infringit per un/a menor -o un grup de menors-, envers un altre/a menor, mitjançant l’ús d’ordinador, telèfon mòbil o altres tecnologies digitals” (Hinduja i Patchin, 2014).

Característiques

- Anonimat (que facilita la desinhibició, la desconexió moral,...).
- Sensació d’impunitat
- Minimització del dany causat a la víctima
- Asincronia (es pot realitzar en qualsevol moment i sense un lligam temporal)
- Ràpida distribució de continguts
- Facilitat per adoptar rols ficticis
- Manca absoluta de referents morals
- La víctima rarament denuncia (per no perdre privilegis d’ús).

Reflexió:

De vegades pot semblar que tot és un joc o que no es pot fer mal amb paraules, amb bromes, amb fotos... i no som conscients que un mal ús pot tenir conseqüències molt greus, fins i tot per a nosaltres mateixos.

Parlem de *ciberbullying* quan una persona és molestada, humiliada, amenaçada o assetjada per una altra mitjançant l'ús d'Internet, el telèfon mòbil o altres tecnologies interactives i digitals.

De la mateixa manera que el *bullying*, aquestes conductes ens poden fer molt de mal. Es tracta que es respecten els nostres drets i de respectar els drets dels altres també en el ciberespai. Hi ha *ciberbullying* si es donen les següents situacions:

- **Amenaça:** Enviar missatges amenaçadors o desagradables pel correu electrònic, per *WhatsApp*, SMS amb el telèfon mòbil...
- **Robatori** de contrasenyes, suplantar identitats: Fer-se passar per una altra persona en els xats, entrar en el seu correu...
- **Exclusió:** de grups de xats, *WhatsApp*...
- **Publicació en *blogs* i *fotoblogs*:** Publicar fotos reals o trucades amb comentaris ofensius, publicar escrits despectius, insultants...
- Ús o creació de webs amb **continguts ofensius:** Publicació de dades personals...
- Enviament de fotografies o vídeos per e-mail o SMS/MMS: Enregistrar fets d'amagat o contra la voluntat de la víctima, agressions...
- Enquestes d'Internet: Amb voluntat de fer mal, per ex: "qui és la més ...de l'Institut?" o "qui és el més... de l'IES"
- En els Jocs multiusuari: **Insults, amenaces, ús de llenguatge obscè o agressiu, excloure**...
- Enviar **programes brossa, virus, subscripció a llistes de pornografia**, col·lapsar la bústia de la víctima, etc.

CONDUCTES

- Amenaces directes
- Robatori de contrasenyes, suplantació d'identitat
- Publicacions ofensives en blogs, fotologs...
- Ús o creació de *webs* amb continguts denigrants
- Enviament de fotografies o vídeos per *email*, *sms*, WhatsApp
- Enquestes a Internet amb voluntat ofensiva
- Exclusió o vexacions en els Jocs multiusuari
- Enviament de virus, programes brossa...

Fenòmens vinculats

- **Sexting:** Difusió o publicació d'imatges o vídeos de tipus sexual, produïts pel propi remitent.

- **Stalking:** Persecució envers una persona, a vegades amb motivació sexual, vinculat a les relacions de parella.

Si intervé un adult parlem de *Grooming*.

- **Outing:** Fer pública l'homosexualitat d'algú. Compartir informació confidencial d'algú amb terceres persones.

- **Happy slapping:** Enregistrament d'imatges d'agressions que es penjen a la xarxa. Combina agressió *online* i *offline*.

Per a acabar amb l'assetjament escolar és necessari parar atenció a les actituds que trobem en el nostre entorn i deixar de normalitzar-les. Molt sovint les localitzem en sèries de televisió i pel·lícules que veiem diàriament. Ho podeu comprovar vosaltres mateixa.

Si realitzeu una cerca en les pel·lícules i sèries que acostumeu a veure, comprovareu que existeixen actituds que poden ser catalogades dins de l'assetjament escolar; i el que és més greu:

ESTAN NORMALITZADES.

Podeu buscar aquest tipus de comportaments i manifestacions en sèries com per exemple, en Modern Family, Píxen Girls, Glee i en quasi

totes les sèries destinades al públic juvenil i adolescent.

10 DINÀMICA

Tens febre? Qui té febre?

Mira, per favor, els conceptes que apareixen al següent termòmetre. Estan disposats de menor a major grau de temperatura fent un símil amb una malaltia que es manifesta mitjançant la febre.

Us animem a plantejar-vos unes qüestions:

- ✚ Creus que aquestes situacions es manifesten en l'ordre que apareixen aquí?
- ✚ Sempre es donen en eixe ordre?
- ✚ Coneixes algun cas que estiga patint algun d'aquestos graus de temperatura?
- ✚ Es donen tots els graus abans del greu final?
- ✚ Quin seria el grau de febre que considerariem malaltia?

Caldrà estar atents a aquests diferents graus de febre per poder reaccionar a temps i no arribar a la malaltia, no creieu?

El poder de les mans

DINÀMICA 11

Per què creus que hem triat aquesta imatge per fer el cartell de FELICITÀ

Coneixes aquest gest? Saps què significa?

Què faries si algú l'utilitzara i tu el veieres?

Podries inventar-ne un altre per a altres situacions d'assetjament? Quins?

Els podeu elaborar i compartir. Enviant-los a: infosoxxi@gmail.com

Per finalitzar us convidem a descobrir una especial recepta de la FELICITÀ. Com el propi títol del projecte voreu que està redactada en italià. Desxifreu-la, prepareu-la, cuineu-la i assaboriu-la perquè de segur us ajudarà a escampar l'ombra de l'assetjament de les vostres vides.

Bon profit i Salut!

8. PER CONCLOURE

Opcionalment podeu fer unes conclusions més profundes i personals. Cadascú/na hauria de plantejar-se les següents qüestions per analitzar i sintetitzar tota l'experiència.

Conclusions. Fem resum de les idees més importants que hem après en cada fase:

- I. Sensibilització i qüestionament. Com t'has sentit parlant d'aquest tema i posan-te el el lloc de les altres persones? En quin lloc t'has situat? En quin t'agradaria estar?
- II. Quines idees o reflexions consideres més destacables o indiscutibles després de tot el procés realitzat
- III. Quines accions has decidit emprendre des d'aquest moment.
- IV. Què, quan, com i on pots acudir en cas de viure una situació així.

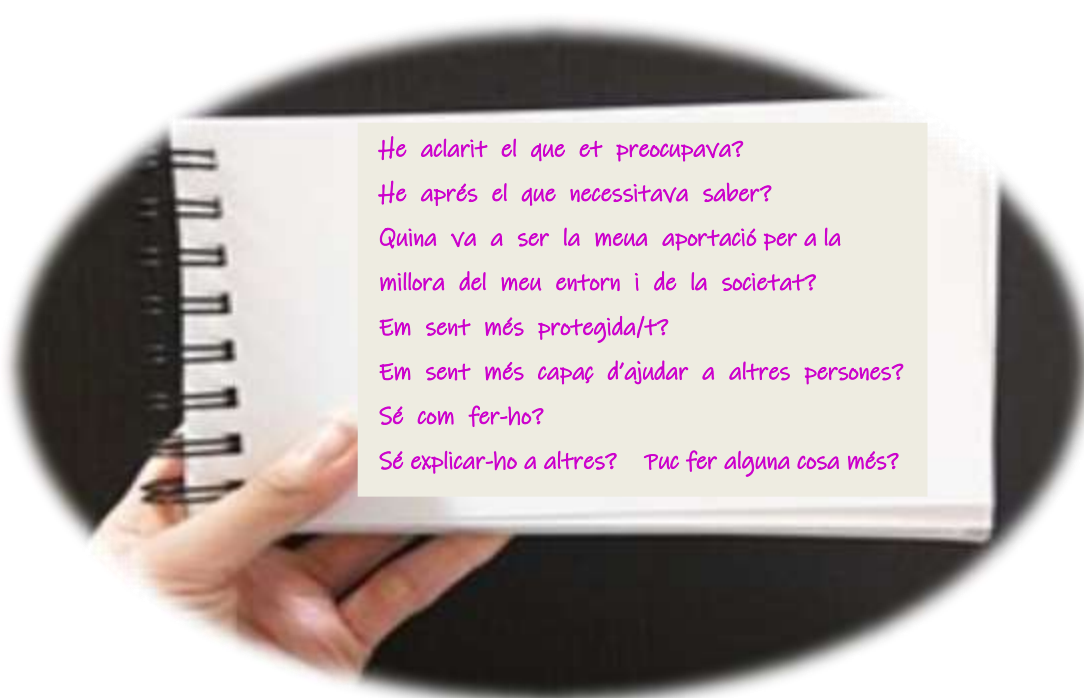
Anàlisi dels aspectes estètics i artístics de la representació

Podeu descriure, comparar, opinar i proposar altres maneres de fer referides als elements artístics de la representació i la posada en escena:

- La música realitzada amb instruments
- Els instruments utilitzats
- La música realitzada amb dispositius
- L'audiovisual
- La dansa
- Els ballarins/nes
- El/la cantants
- L'adrezzo/ Escenografia
- El vestuari
- El maquillatge/ pentinats
- La il·luminació i altres efectes
- Les dinàmiques realitzades

9.AVALUA'T

Podeu revisar les anotacions que féreu a l'inici i comprovar com i quant d'encertades estaven les vostres idees prèvies i els vostres plantejaments. També aquelles coses que necessitàveu saber en aquell moment. Us proposem que llegiu les últimes preguntes per avaluar el procés que heu seguit i els aprenentatges que heu construït. Segur que us sorgeixen nous dubtes i que podreu formular per seguir aprenent.

Si heu arribat fins es mereixeu un gran aplaudiment. Enhorabona! Ens podeu fer arribar les vostres conclusions i suggeriments a infosoxxi@gmail.com

Esperem que totes les idees hagen estat profitoses i que la milloria de l'estat d'ànim i emocional dels individus i del grup siga una realitat que millore la salut de la nostra societat.

Equip FELICITÀ

ANNEXOS: Dades d'interès per a docents i alumnat

Annex I.

Algunes dades extretes de l'informe recollit en el projecte *"Bullying, Cyberbullying y factores Asociados"* finançat per SAVE THE CHILDREN baix contracte Art. 83 LOU amb la Fundació de la Universitat Autònoma de Madrid (Codi: 056900).

Algunes dades extretes l'informe recollit en el projecte "Bullying, Cyberbullying y factores Asociados" finançat per SAVE THE CHILDREN baix contracte Art. 83 LOU amb la Fundació de la Universitat Autònoma de Madrid (Codi: 056900).

- La nostra enquesta ens diu que un 9,3% dels estudiants enquestats/des considera que ha patit assetjament tradicional els dos últims mesos. Un 6,9% es considera víctima de ciberassetjament. Com que és una enquesta representativa, es pot extrapol·lar al conjunt de la població, amb el resultat que el nombre d'estudiants de centres públics que han patit assetjament s'eleva a 111.000 i 82.000 xics i xiques respectivament.
- L'insult és la manifestació més recurrent de l'assetjament: sis de cada deu estudiants reconeix que algú els ha insultat i més de dos de cada deu ho pateix sovint. A més de patir insults directes o indirectes, un assetjat pot ser víctima de rumors, robatori de les seues pertinences, amenaces, cops o exclusió.
- Quan l'assetjament succeeix a les xarxes, també és l'insult la forma de violència més recurrent: en els darrers dos mesos un de cada tres nens i nenes ha estat insultat per internet o mòbil. Entre les manifestacions d'assetjament relacionades amb noves tecnologies i com a exemple, un 6,3% reconeix que algú ha piratejat el seu compte a les xarxes socials i s'ha fet passar per ell o ella.
- Pel que fa als xics i xiques que assetgen, un 5,4% reconeix haver assetjat algú i un 3,3% reconeix ser responsable de ciberassetjament. Aplicant aquests percentatges al total dels estudiants d'ESO d'institut públics, 64.000 i 39.000 alumnes es reconeixen com a assetjadors i ciberassetjadors respectivament.
- La meitat dels enquestats reconeix haver insultat o dits paraules ofensives a algú, i un de cada tres ha agredit físicament un altre menor d'edat. Un de cada quatre ha insultat usant internet o el mòbil, i un de cada deu ha amenaçat un altre xic o xica.
- Hi ha més assetjament entre els/les joves, amb més víctimes d'assetjament i ciberassetjament entre els estudiants de primer cicle de l'ESO que entre els de segon cicle. També són més els xics i les xiques de primer cicle que es reconeixen com a agressors o agressores.
- Les xiques ixen més malparades: un 10,6% han patit assetjament (enfront d'un 8% de xics), i un 8,5% ciberassetjament (un 5,3% de nois). A més, entre ells és més gran el percentatge dels que es reconeixen com a agressors: un 6,3% dels xics ha assetjat un altre menor d'edat davant d'un 3,5% de les nenes. Aquesta diferència persisteix respecte al ciberassetjament: un 4,5% dels nens ha estat ciberagressor davant d'un 3%.

- Les raons que estan darrere del maltractament són confuses. Les víctimes repeteixen principalment tres raons per les quals són assetjades: per ser molestades, pel seu aspecte físic o perquè els tenen “mania”. Especialment destacable és que els nens i nenes que han agredit van respondre majoritàriament no saber per què exercien aquest tipus de violència sobre els seus companys. La segona causa més declarada per a l'assetjament tradicional és “gastar-li una broma”.
- Encara que amb xifres molt menors, cal destacar que un 3,2% de les víctimes d'assetjament i un 4,2% de les que han patit ciberassetjament consideren que han estat víctimes per la seva orientació sexual. Un 5,1% i un 5% declaren que el motiu va ser el color de pell, cultura o religió.
- A les xiques i xics enquestats també se'ls va preguntar com s'enfrontaven a aquestes situacions i s'han identificat cinc estratègies diferents: demanar ajuda, gestió interna (controlar la situació internament pensant en una altra cosa), re-avaluació (veure l'abús des del humor o de forma positiva), enfrontar-lo negativament (fent el mateix als altres o consumint algun tipus de substància psicoactiva), i, finalment, evitació (apagar el mòbil o anar-se'n).
- Són més les que busquen ajuda o controlen internament la situació (pensant en una altra cosa, en què s'arreglarà...); hi prevalen els que s'enfronten o re-avaluen l'assetjament (veient-lo des de l'humor, com una broma...).
- Enfront del ciberassetjament els estudiants de primer cicle d'ESO van fer servir com a estratègia més la gestió interna, mentre que els de segon cicle van fer servir més l'enfrontament. L'estratègia d'evitació no va ser significativa en cap grup de víctimes.
- Per evitar aquest tipus de conductes resulta determinant reforçar l'educació emocional i l'adquisició d'habilitats socials i valors de convivència. Els resultats de l'estudi ens diuen que el predomini d'alguns trets de personalitat i l'escassetat o l'absència d'altres són importants per detectar, prevenir i actuar contra els problemes de violència a què ens enfrontem.
- Tant les víctimes com els que agredeixen mostren escassa autoestima. Entre els xics i xiques que declaren haver assetjat un altre/a menor d'edat, es detecta, a més, menor empatia cognitiva i afectiva, menys assertivitat i una capacitat més baixa per resoldre a conflictes. No hi ha diferències significatives ni per edats ni per sexes.

Annex II

Pel·lícules, Llibres, Documentals i materials en xarxa per a professorat i alumnat

PEL·LÍCULES

Covards: pel·lícula del 2008, recomanada per a majors de 12 anys, compte la història de dos estudiants de secundària, un d'ells, víctima i l'altre agressor. La història, malgrat ocórrer anys enrere, és perfecta per a aprofundir el concepte d'assetjament i reflexionar sobre aquests problemes. Pots descobrir activitats per a treballar la pel·lícula [aquí](#).

Wonder: Adaptació del llibre anterior. Es pot trobar en plataformes com Prime Vídeo. Nosaltres ens hem enamorat d'[aquestes fitxes](#) decorades amb els elements de la pel·lícula perquè puguis treballar l'obra del blog Un polsim d'educació.

Lou: Curt de Pixar entranyable que explica la història d'un lladre de joguines que arruïna l'esbarjo d'una escola infantil. Els objectes perduts hauran d'aconseguir que tot torni a la normalitat. Especialment recomanable per a treballar el rol d'agressor. En el blog [Pdabullying](#) trobaràs material didàctic per a treballar el curt en classe.

Res serà igual: Pel·lícula estrenada en 2020. Explica els estranys successos d'assetjament que els ocorren a un grup d'adolescents en els seus primers dies de classe, fins al punt que no poden confiar ni en els seus amics. Aquesta pel·lícula pretén conscienciar als joves contra l'assetjament escolar i fomentar la denúncia del silenci de l'entorn.

Ant Bully, benvingut al formiguer: Basada en el conte infantil, narra la història de Lucas, un noi tímid, que s'acaba de mudar a un nou barri i per aquest motiu, és l'objectiu de tots els abusadors del lloc. La pel·lícula és una bona eina visual per a treballar l'assetjament escolar, ja que s'aprecien situacions de bullying, tant escolar com personal.

Precious: pel·lícula del 2009 que es basa en la novel·la homònima. En ella es mostren les vivències de Clareece i les dificultats que ha de suportar per a poder tirar endavant, tant a l'escola com a la seva casa. Es pot visualitzar en Rakuten TV de manera gratuïta (amb anuncis). Recomanada per a l'alumnat major de 13 anys.

Amb amor, Simón Narra la història de Simon un adolescent de 17 anys i com la seua vida canvia quan decideix contar el seu major secret: la seva sexualitat. Es pot veure en la plataforma de pagament Disney +. Recomanada per a majors de 12 anys. Podeu treballar el respecte a la diversitat i el valor de l'amistat i de la companyonia per a crear la identitat personal i de grup. Aquesta pel·lícula serveix per a treballar la cohesió de grup i la importància de mostrar la diversitat.

Els avantatges de ser un marginat: La pel·lícula ens mostra les cartes que escriu un jove tímid i marginat a una persona sense identificar en les que explica les dificultats que ha de sofrir per a poder trobar un lloc en el qual encaixar. Es pot veure en plataformes com Prime Vídeo. Recomanada per a majors de 12 anys.

Un monstre ve a veure'm: aquesta entranyable pel·lícula, narra la història de Connor, un nen de 12 anys, que després de la separació dels seus pares haurà de portar les regnes de la seva casa i enfrontar-se a les seves pors i fòbies amb l'ajuda d'un monstre creat per la seva imaginació. En la pel·lícula podem veure com el jove sofreix de bullying en el centre i com reacciona emocionalment davant aquestes situacions. Recomanada per a majors de 12 anys.

Un petit món: Estrenada en 2022, és una bona idea per a realitzar una sortida extraescolar al cinema. Recomanada per a majors de 16 anys. Compta la història de dos germans que decideixen secundar-se i guardar el secret de l'assetjament escolar que sofreix un d'ells. La crítica comenta que és una de les millors pel·lícules sobre el bullying. Encara no es troben guies didàctiques, nosaltres us proposem comparar-la amb la visualització d'unes de les pel·lícules més antigues per a poder observar com ha evolucionat l'assetjament a l'aula i veure aquelles coses que encara podem millorar.

Cadena de favors: Pel·lícula basada en la novel·la homònima, que compta el curiós sistema que crea un nen per a millorar el món: fer 3 favors desinteressadament. El detonant que porta a jove a crear aquest sistema, és el bullying que pateix a l'escola.

LLIBRES

21 relats contra l'assetjament escolar: es tracta d'un llibre recomanat per a alumnes de més de 12 anys, en el qual s'expliquen 21 històries d'assetjament escolar en diferents llocs. És un llibre molt interessant per a conscienciar a l'alumnat sobre el reconeixement d'actituds d'assetjament escolar.

Wonder: llibre juvenil publicat en 2012. Explica la història d'un nen amb un trastorn genètic i el rebuig inicial que sent en assistir al col·legi per part de la resta de l'alumnat. Recomanada per a alumnes a partir del tercer cicle d'Educació Primària..

El club dels valents: es tracta d'un conte escrit per Begoña Ibarrola i il·lustrat per Pablo Auladell, recomanat per a majors de 4 anys. Narra la història d'un nen, que s'enfronta a les amenaces del seu company. Aquest conte permet a l'alumnat conèixer estratègies per a adoptar quan es veuen en situacions similars.

Invisible: Compta la història d'un jove i la necessitat de controlar el seu gran poder: ser invisible i deixar de ser-ho. A vegades, quan més ganes tenia de ser invisible, era quan més gent ho veia i, en canvi, quan volia ser visible, ningú podia veure-ho.

DOCUMENTALS

La cadena del silenci: Aquest documental posa l'accent en el silenci que embolica l'assetjament i la importància de desarrelar-lo per a acabar amb aquest greu problema. Aquest documental el podeu complementar amb una xerrada en classe sobre les actituds i problemes que es veuen en el documental vs. els problemes actuals i les situacions que viu l'alumnat avui dia. El documental el podeu veure complet i de manera gratuïta [aquí](#).

Qui educa a qui? Aquest documental del 2020 explica la situació de l'assetjament escolar amb convidats que l'han sofert o han estat abusadors. És un documental molt interessant per a valorar la situació que hi ha avui dia. Aquest documental es va mostrar després de la sèrie HIT, molt interessant per a treballar l'assetjament escolar a l'aula.

Som unicxs: Documental de la Fundació ColaCao i Atresmedia. Compte en primera persona l'assetjament escolar que van sofrir grans esportistes com Carolina Marín, Jero García o Ray Zapata i com l'esport els va ajudar a sortir del problema..

MATERIALS EN XARXA

- ✚ **EQUIX.** Quiéreme bien, vive mejor: Propuesta para trabajar masculinidades no violentas con jóvenes.

<https://cepaim.org/publicacion/quiere-bien-vive-mejor-propuestas-para-trabajar-masculinidades-no-violentas-con-jovenes/>

- ✚ **Abrazar la diversidad: Propuesta para un educación libre de acoso homofóbico y transfóbico**

https://www.inmujeres.gob.es/actualidad/NovidadesNuevas/docs/2015/Abrazar_la_diversidad.pdf

- ✚ **Sexualidad y relaciones igualitarias.** Forma joven en el ámbito educativo

<https://www.formajoven.org/sexualidad-y-relaciones-igualitarias/>

- ✚ **No t'enredris en la xarxa**

- ✚ **Yo a eso no juego. Bulling i ciberbullying en la infància.** Save the children

https://www.acosoescolarte.es/doc/Guia_Acoso.pdf

Annex III

Protocols d'actuació per als centres educatius en supòsits de conductes que alteren la convivència de forma greu (Generalitat Valenciana)

Protocols d'actuació per als centres educatius en supòsits de violència de gènere.

Infografies amb dades d'interès (Generalitat Valenciana)

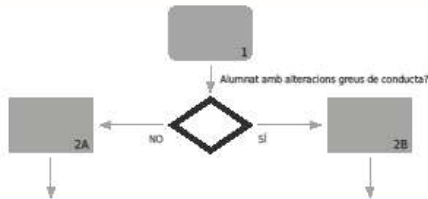
Model de recollida de dades de tutor/a, Professor/a, Orientador/a (Generalitat Valenciana)

ANNEX II **Ordre 62/2014** **PROTOCOL D'ACTUACIÓ PER ALS CENTRES EDUCATIUS EN SUPÒSITS DE CONDUCTES QUE ALTEREN LA CONVIVÈNCIA DE FORMA GREU I REINCIDENT (INSULTS, AMENACES, AGRESSIONS, BARALLES I VANDALISME)**

Tots els documents que continguin informació de menors i entrevistes a famílies són informació interna i confidencial.

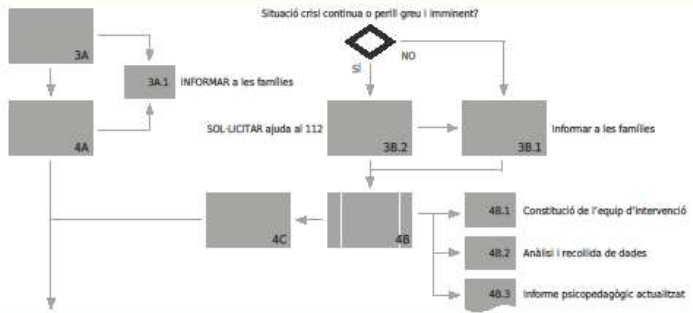
DETECCIÓ I INFORMACIÓ

- 1 DETECCIÓ de conductes que alteren la convivència de forma greu i reincident: insults, amenaces, agressions, baralles o vandalisme
Qualsevol membre de la comunitat educativa
- 2A INFORMACIÓ a l'equip directiu
Qualsevol membre de la comunitat educativa
- 2B ACOMPANYAMENT de l'alumne/a als despatxos i INFORMACIÓ a direcció, capalaria d'estudis/o orientador/a
Qualsevol membre de la comunitat educativa

PRIMERES ACTUACIONS

- 3A ANÀLISI I RECOLLIDA de dades
Equip directiu
- 4A APLICACIÓ de mesures d'intervenció cautelars i generals
Equip directiu
- 3B APLICACIÓ de mesures d'intervenció específiques: controlar la situació i, si cal, sol·licitar ajuda
Equip directiu
- 4B ELABORACIÓ/REVISIÓ de l'avaluació psicopedagògica
Orientador/a amb l'equip d'intervenció
- 4C Inici PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT (PAP)
Equip d'intervenció
→ Equip directiu
→ Tutor/a
→ Orientador/a
→ Persona coordinadora d'igualtat i convivència

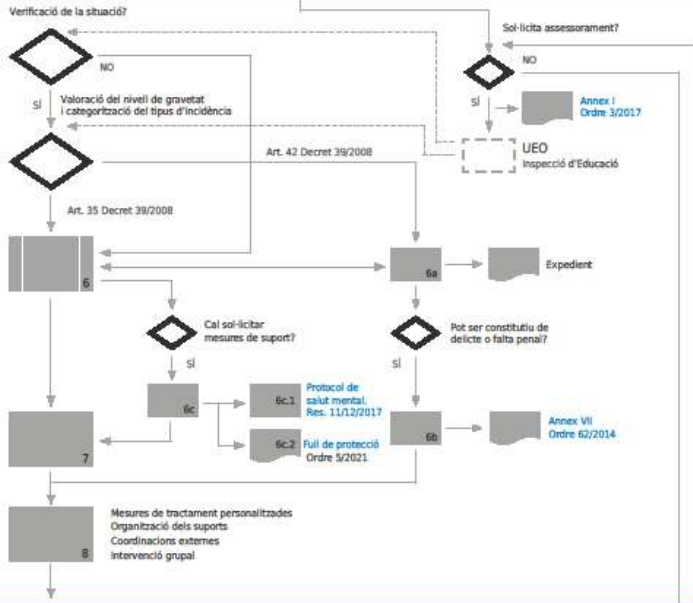
COMUNICACIÓ

- 5 COMUNICACIÓ de la incidència
Direcció del centre

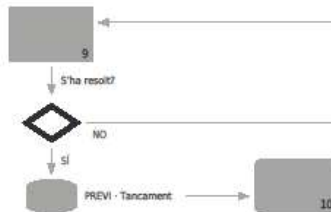
PLA D'INTERVENCIÓ

- 6 APLICACIÓ de mesures educatives correctores (art. 36 Decret 39/2008)
Equip d'intervenció
- 6.a APLICACIÓ, si cal, de mesures educatives disciplinàries i INSTRUCCIÓ d'expedient.
Direcció del centre
- 6.b ENVIAMENT, si cal, de l'annex VII (Ordre 62/2014) per fax a la Fiscalia
Direcció del centre
- 6.c SOL·LICITUD, si cal, de mesures de suport. Reunió col·laborativa amb SEAFI, USMIA, UCA, UPCCA, Centre salut, hospital i associacions especialitzades.
Direcció del centre
- 7 INFORMACIÓ de mesures i accions adoptades a famílies / rep. legals de totes les persones implicades.
Excepció: art.41 Decret 39/2008
Direcció del centre / Equip d'intervenció
- 8 IMPLEMENTACIÓ DEL PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT (PAP) amb l'alumnat, professorat, grup de classe, famílies i centre
Equip d'intervenció / altres

SEGUIMENT I TANCAMENT

- 9 SEGUIMENT
Direcció centre / Inspecció d'Educació
UEO (si és necessari) / Altres (si és necessari)
- 10 TANCAMENT
Direcció centre

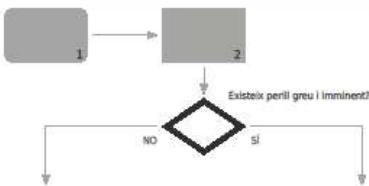
Programa d'urgència pel Màster d'Idiomes, Cultura i Esport
Programa d'urgència per al Màster de Ciències de l'Educació, Cultura i Esport

Tots els documents que continguin informació de menors i entrevistes a famílies són informació interna i confidencial.

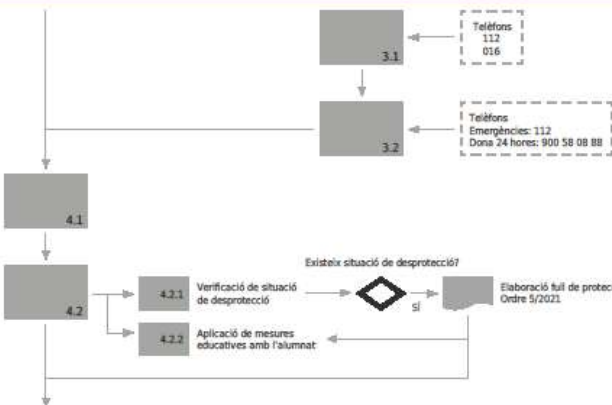
DETECCIÓ I INFORMACIÓ

- 1 DETECCIÓ d'una possible situació de violència de gènere, violència física, psicològica, econòmica, sexual i amb abusos sexuals
Qualsevol membre de la comunitat educativa: institucions i associacions col·laboradores
- 2 INFORMACIÓ a l'equip directiu
Qualsevol membre de la comunitat educativa

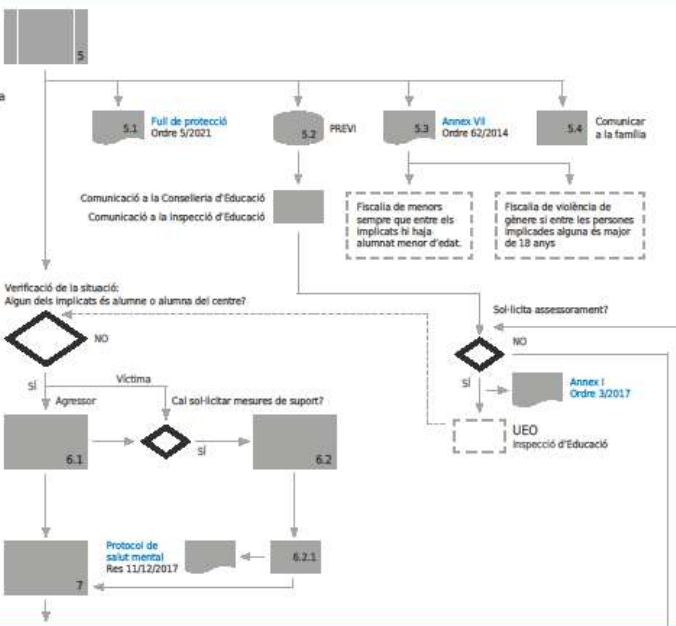
PRIMERES ACTUACIONS

- 3.1 SOL·LICITAR AJUDA I ACOMPANYAR al centre de salut o a urgències
Equip directiu o persones en qui es delegue
- 3.2 COMUNICACIÓ TELEFÒNICA IMMEDIATA per rebre assessorament, policia local, serveis socials municipals, centres Dona 24 hores
Equip directiu o persones en qui es delegue
- 4.1 CONSTITUCIÓ de l'equip d'intervenció
Equip directiu
- 4.2 ANÀLISI I RECOLLIDA d'informació
Equip d'intervenció
 - Equip directiu
 - Tutor/a
 - Orientador/a
 - Persones coordinadora d'igualtat i convivència

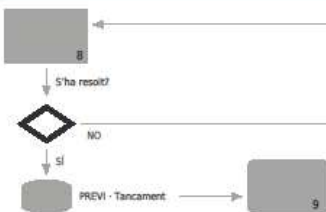
COMUNICACIÓ

- 5 COMUNICACIÓ
Direcció del centre
- 5.1 Si existeix situació de desprotecció, ENVIAMENT full de notificació de protecció per a establir la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància i l'adolescència (Ordre 5/2021)
Direcció del centre
- 5.2 COMUNICACIÓ de la incidència al PREVI i a la comissió de convivència
Direcció del centre
- 5.3. ENVIAMENT de l'annex VII per fax a la Fiscalia
Direcció del centre
- 5.4. Comunicació a la família, amb l'assessorament dels organismes adients i després de comunicar a les autoritats competents
Direcció del centre
- 6.1 APLICACIÓ, si cal, de mesures educatives disciplinàries i INSTRUCCIÓ d'expedient, art.42 Decret 39/2008, per als agressors
Direcció del centre
- 6.2 SOL·LICITUD, si cal, de mesures de suport: EEIJA, centre de salut, USMIA, hospital, centre d'acollida, entitats especialitzades, per als implicats
Direcció del centre
- 6.2.1. Si es requereix a la USMIA o serveis especialitzats, aplicació del protocol de salut mental.
Direcció del centre
- 7 INFORMACIÓ de mesures i accions adoptades a famílies / rep. legats de totes les persones implicades. Comunicació a la família sobre la conveniència de denunciar-ho a les forces de seguretat
Direcció del centre / Equip d'intervenció

SEGUIMENT I TANCAMENT

- 8 VERIFICACIÓ I SEGUIMENT
Autoritats judicials, serveis socials, direcció del centre, Inspecció d'Educació, UEO (si és necessari)
- 9 TANCAMENT
Direcció centre

Programa Operatiu per al Millorament d'Els centres Educatius i l'Espai Programari i Tecnològic per al Millorament de l'Educació, Cultura i Deport

Assetjament i Ciberassetjament

Prevenció

Materials

Cibereduca
Cibercontracte
Cibertutories
Ciberconviue

Per als centres

Pla director. Policia nacional
Fundación ANAR
Stop Bullying

Per a l'alumnat

Infoacoso
IS4K. Internet Segura for Kids

Per a les famílies

Guia de mediació familiar
Pantallas amigas

Intervenció

Normativa

Ordre 62/2014. Annex I
Assetjament i ciberassetjament

Protocols

Assetjament i ciberassetjament

- Orientacions assetjament LGTBI
- Orientacions assetjament per discapacitat

REICO

Mètode de la no inculpació
Mètode de responsabilitat compartida
Cercles de suport
Pràctiques restauratives

Recursos

Policia Local
Emergències: 112
Policia Nacional: 091
Atenció a la Infància: 116111
Fundación Anar: 900 20 20 10
Telèfon ciberassetjament: 017
convivencia@gva.es

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

Purxa en el text per accedir als enllaços

VIOLENCIA DE GÈNERE EN MENORS: LES VÍCTIMES INVISIBLES

Equip d'intervenció

- ☑ Equip Directiu
- ☑ Orientació Educativa
- ☑ Coordinació d'Igualtat i Convivència
- ☑ Tutoria

Alumnat i família

- ☑ Dificultats d'aprenentatge
- ☑ Empitjorament del rendiment escolar
- ☑ Poca motivació cap l'estudi
- ☑ Dificultats per concentrar-se
- ☑ Problemes emocionals
- ☑ Síntomes psicossomàtics
- ☑ Alteracions del comportament

Detecció

Serveis Especialitzats en violència de gènere

CENTRO MUJER 24 HORAS
900 580 888

016

RECURSOS

Acollida

Escutar
Creure
Elogiar
Protegir

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

MODEL DE RECOLLIDA DE DADES DE TUTOR/PROFESSOR/ORIENTADOR

TIPUS D'INCIDÈNCIA		AUTOR		LOCALITZACIÓ		FREQUÈNCIA	
				DINS DEL CENTRE	FORA DEL CENTRE	QUANTES VEG	DES DE QUAN
FÍSIC	Espantes Colps Calbots Li llancen coses Amaguen les seues coses Trenquen les seues coses Robatoris Galdades Palisses Amenança amb armes Altres.....	COMPANYS D'AULA	1 sol autor Més d'un.....	Aula amb professor Aula sense professor	De camí a casa	Poques vegades	Uns dies
		COMPANYS DE CURS	1 sol autor Més d'un.....	Corredors Pati	De camí a classe	Algunes vegades	Diverses setmanes
		COMPANYS DE CENTRE	1 sol autor Més de 1.....	Lavabos Gimnàs	Al voltant de l'escola	Totes les setmanes	Diversos mesos
		EDAT	= que la víctima < que la víctima..... > que la víctima.....	Vestidors Menjador Autobús escolar	Al meu barri	Quasi tots els dies	Tot el curs
	SEXE	Xiquet Xiqueta	A l'èxida de classe A l'èxida del centre Altres.....	En una discoteca/bar Una instal·lació esportiva Altres.....	Quasi sempre	Des de sempre	
VERBAL	Malnoms Difamacions Insults Menyspreus Desafiaments Provocacions Amenaces Acovardir (fer por) Comentaris xenòfobs Altres.....	TE'EL SUPORT D'ALTRES COMPANYYS?	Si No	QUAN VA OCÓRRER?	Un dia de classe Cap de setmana o festiu Vacances		
		HI HA DESIGUALTAT DE FORÇA FÍSICA?	Si No				
SOCIAL	Difondre rumors (faules) Aïllar/ignorar Burlas Pintades No deixar participar Humiliacions Extorsions (obligar a fer coses)	VAN HAVER-HI TESTIMONIS?	Cap Companyes/es Tutor/a Professors/es Familiars Altres.....				
SEXUAL	Comentaris de tipus sexual Acaçament Tocaments Tocaments amb violència Relació forçada	QUINA VA SER LA SEUA REACCIÓ?	Tallar la situació Informar-ne a un adult No va fer-hi res Animar l'autor Ajudar l'autor				

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

Álvarez-García, D., Núñez Pérez, J. C. y Dobarro González, A. (2013). Cuestionarios para evaluar la violencia escolar en Educación Primaria y en Educación Secundaria: CUVE3-EP y CUVE3-ESO. *Apuntes de Psicología*, 31(2), 191-202.

Buendía, L., Colás, M. P. y Hernández, F. (1998). *Métodos de Investigación en Psicopedagogía*. Madrid: McGraw-Hill.

Calmaestra, J. (2011). *Cyberbullying: prevalencia y características de un nuevo tipo de bullying indirecto*. Córdoba: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Córdoba.

Calmaestra, J., García-Vélez, T., Maldonado, A. F. y Ortega, R. (2015). El programa Tabby en España: Diseño e Impacto de un programa anti-ciberacoso basado en la evidencia. Paper presentado al VI Congreso Mundial sobre Violencia en las Escuelas y Políticas Públicas "De la violencia al bienestar escolar".

Casas, J. A. (2011). *Riesgos en las redes sociales e internet, ciberadicción y cyberbullying, un estudio con jóvenes de la provincia de Córdoba*. Master Thesis no

Chankova, D. y Poshtova, T. (2004). Enfoques restaurativos en la escuela: hacia una "escuela restaurativa" Bulgaria. <http://www.vista-europe.org/downloads/Spanish/E4f.pdf> Childnet International (2007). A whole-school community issue. Extraído el 1 de noviembre de 2007, desde <http://www.digizen.org/downloads/cyberbullyingOverview.pdf> Chisholm,

Christie-Mizell, C. A. (2003). Bullying: The consequences of interparental discord and child's self-concept. *Family Process*, 42(2), 237-251.

Defensor del Pueblo-UNICEF (2000). *Violencia escolar: El maltrato entre iguales en la Educación Secundaria Obligatoria*. Madrid: Publicaciones de la Oficina del Defensor del Pueblo. Defensor del Pueblo-UNICEF (2007). *Violencia escolar: el maltrato entre iguales en la educación secundaria obligatoria. 1999-2006*. Madrid: Publicaciones de la Oficina del Defensor del Pueblo.

Oliva, A., Antolín Suárez, L., Pertegal Vega, M. Á., Ríos Bermúdez, M., Parra Jiménez, Á., Hernando Gómez, Á. y Reina Flores, M. C. (2011). *Instrumentos para la evaluación de la salud mental y el desarrollo positivo adolescente y los activos que lo promueven*. Sevilla: Junta de Andalucía. Consejería de Salud.

Dordrecht: Kluwer. Olweus, D. (2005). Bullying en la escuela: datos e intervenció. En J. Sanmartín (Ed.), *Violencia y Escuela* (pp. 13-30). Valencia: Centro Reina Sofía para el Estudio de la Violencia.

Oñate, A. y Piñuel, I. (2007). Informe Cisneros X. Violencia y acoso escolar en España. Extraído el 1/10/2009, desde www.fapacne.com/publicaciones/acoso-escolar/acoso-escolar.pdf

Orjuela López, L., Cabrera de los Santos, B., Calmaestra, J., Mora-Merchán, J. A. y Ortega, R. (2014). Acoso escolar y ciberacoso: propuestas para la acción. Disponible desde http://www.savethechildren.es/docs/Ficheros/675/Acoso_escolar_y_ciberacoso_informe_vOK_-_05.14.pdf

Ortega, R. (2005). Programas de prevención con el alumnado. En J. Sanmartín (Ed.), *Violencia y Escuela* (pp. 139-150). Valencia: Centro Reina Sofía para el Estudio de la Violencia.

Ortega, R. y Mora-Merchán, J. A. (2000). *Violencia Escolar: Mito o Realidad*. Sevilla: Mergablum.

Ortega, R. y Mora-Merchán, J. A. (2008). Las redes de iguales y el fenómeno del acoso escolar: Explorando el esquema dominio-sumisión. *Infancia y Aprendizaje*, 31(4), 515-528.

Piazza, J. y Bering, J. M. (2009). Evolutionary cyber-psychology: Applying an evolutionary framework to Internet behavior. *Computers in Human Behavior*, 25(6), 1258-1269.

Pinheiro, P. S. (2006). Informe del experto independiente para el estudio de la violencia contra los niños, de las Naciones Unidas. Disponible desde http://www.unicef.org/violencestudy/reports/SG_violencestudy_sp.pdf

*Òpera-performance per a cantants, percussió, dansa,
electrònica en viu,
Soundcool i vídeo-creació.*

DOSSIER PER L'ALUMANT
Suport complementari per a desenvolupar les Dinàmiques del Projecte FELICITÀ
(fotocopiable)

Abans de la representació

Dinàmica 1 Col·loqui previ

- + Què us suggereix aquest títol?
- + I el subtítol?
- + Us interessa la temàtica? Per què?
- + Coneixeu algun cas de Bullying/Assetjament proper al vostre entorn?
- + Heu hagut d'intervindre? Com ho heu fet?
- + Us preocupa? Què necessiteu saber?

Dinàmica 2 : Necessitat dels/les participants

Dinàmica 3 Assignació de personatges

ACOSO

- **Dona.** (Monòleg "ACOSO") ALERTEU l'alumnat que es fixen en les frases que diu la DONA Hauran de triar la que per cadascú o cadascuna resumeixca la peça.

FELICITÀ

- **Hadar.** Protagonista. Adolescent assetjat.
- **Antares.** Antagonista. Adolescent que encapçala l'assetjament.
- **Amics d'Antares**
- **Gossada:** els companys i companyes que s'incorporen més tard .

- **Proxeneta:** persona que demana els diners a la prostituta.
- **Dona:** persona que exerceix la prostitució.
- **Llogater:** propietari de la casa de lloguer on viu la dona i el seu fill.
- **Xiquet:** fill de la protagonista.

- **Protagonista:** persona que té una hipoteca al banc i no pot pagar.
- **Antagonista:** Empleat de banca.
- **Andares:** companya d'infància del protagonista que en el passat el va assetjar.

LA TIERRA

- La humanitat
- La Natura
- Tu mateix, els qui estimes

Avisar per a que paren atenció a les frases de la performer de ACOSO i del músic de LA TIERRA.

Durant la Representació

Després de la Representació

(Preguntes per a l'alumnat)

inàmica 3 B

Cada alumne s'ha identificat amb un personatge i tindrà present aquestes mateixes preguntes.

Jo	El meu personatge
Què faig jo en aquesta ficció?	Què fa el meu personatge?
Com me sent jo?	Com se sent el meu personatge?
Sé com se sent Hadar?	Com se senten els que em fastidien?
Vull que se senta així?	Per què em fan això?

d) Amb quin dels personatges et sents més identificat/da? Per què?

e) Creus que a la vida real tens alguna cosa en comú amb el personatge que has triat/ t'ha tocat? Quina?

- A qui representa la dona de la performance *ACOSO*?
- Per què diu el que diu? • A què se sent obligada i no és del seu gust? • A què diu NO?
- Qui són les persones que assetgen al personatge adolescent?
- Quins motius tenen?
- Com reacciona el protagonista? Per què?
- Què hauria ocorregut si ho haguera dit?
- Per què guarda silenci?
- Com haurien reaccionat els amics/gues del personatge si saberen el què li passa?
- Com reacciona l'entorn institut/ família quan coneixen que passa aquesta situació?
- Per què reaccionen així, fent-li mal, Què trauen elles d'això?
- Quines persones tenen més recolzament les assetjadores o les assetjades?
- Què passaria si algú trencarà el silenci i actuara?
- Passaria el mateix si fora el vostre amic/a i no solament un company/a de classe?
- Et veus capaç de resoldre aquesta situació o d'altres paregudes trencant el cercle? Com ho faries?

....I EN PODEU FER MOLTES MÉS:

Slogan, frase, foto, vídeo sobre ACOSO. Pots enviar-la a

infosoxxi@gmail.com

Dinàmica 6 A Empatia I

ACTE I

- Quin missatge rep Hadar per les xarxes?
- Per què és tan greu per ell?
- Què l'impedeix obviar-ho?
- Ho haurà fet ell en alguna ocasió abans?

Hadar

- Quin era el sentiment que tenia Hadar en vore el missatge?
- I en escoltar els insults?
- Amb què l'amenacen?
- Tenia la culpa d'alguna cosa?
- Com va reaccionar?
- De quines altres formes podria haver reaccionat?
- Què hauria passat si ho haguera fet?
- Coneixes algú que li passe això?
- Per què no ho explica a la seua família o als seus professors/es?
- Què hauria passat si ho haguera fet?
- Coneixeu els protocols que podeu seguir?

Antares

- Per què es comporta així?
- Ho fa amb moltes persones?
- Creus que entén el patiment que està ocasionant?

☒ Quin benefici trau en fer mal als altres?

Companyes d'Antares

☒ Perquè les companyes li segueixen el rotllo?

☒ Què hauria passat si alguna d'elles no seguix eixa dinàmica?

☒ Coneixes algú/na que haja deixat de seguir les indicacions d'una Antares ?

☒ Què va passar?

☒ Per què no ho expliquen a les seues famílies o als seus professors/es?

☒ Què hauria passat si ho haguera fet?

☒ Coneixeu els protocols que podeu seguir?

Gossada

☒ Per què va anar a assetjar a Hadar?

☒ Per què ningú va parar la situació?

☒ Quin profit trauen del fet?

☒ Com se sentia Hadar?

☒ Per què no van fer res les persones que estaven mirant? Què hauries fet tu?

☒ Què hauria passat si ho haguera fet?

☒ Coneixeu els protocols que
podeu seguir?

Dinàmica 6 B

Pots identificar

en aquesta situació

els/les següents participants:

Víctima:

Agressor/a:

Seguidors/es:

Partidaris/es:

Espectadors/es:

Possibles defensors/es:

Defensors/es:

ACTE II	Empatia II

Prostituta

- Per què creus que treballa en aquest ofici?
- Per què no canvia de feina?
- Què saps de la legalització o no d'aquest treball?

Proxeneta

- Per què creus que treballa en aquest ofici?
- Per què no canvia de feina?
- Per què abusa d'eixa manera de les persones?
- Per què tanta crueltat?
- Podria aconseguir el seu objectiu d'una altra manera?
- Creus que és una feina legal?

Llogater

- Com consideres que és la seua manera de tractar a la xica?
- Podria fer-ho d'una altra manera?

ACTE III

Empleat de banca

- Creus que li costa comportar-se així?
- Podria fer-ho d'una altra manera?
- Hi ha una altra solució?

Protagonista

- Quines altres opcions té?
- Per què ha arribat fins a eixa situació?
- Podria fer alguna altra cosa?
- Per què ha oblidat el maltractament que va patir de xicote? Perquè no vol recordar-ho?
- Per què no vol l'ajuda de la companya d'infantesa?

Amiga de la infància

- ☐ Como és que recorda el bullying que va provocar?
- ☐ Per què vol resoldre el seu conflicte intern?
- ☐ No és massa tard per fer-ho?

Dinàmica 7

TERRA

Aquesta és una peça que tracta de reflexionar sobre la situació d'urgència en la que es troba el planeta, sobre què podem fer per canviar el rumb dels efectes de la presència de les persones en el món....

➔ Quins instruments podies vore a l'escenari?

Com s'ha resolt l'escenografia?

I el vestuari?

Podeu enumerar els residus que quedaran després de la seua producció?

➔ Recordes la frase del músic?

Amb qui sents empatia davant aquest relat?

7. Alguns Conceptes L'ASSETJAMENT

- ✚ A qui afecta generalment?
- ✚ Hi ha diferents tipus? Com sorgeix?
- ✚ Hi ha algun tractament per a les persones afectades?
- ✚ Quin tipus d'ajuda és necessària?
- ✚ Qui està preparat per atendre aquest tipus de problemàtiques?

- ✚ Es pot arribar a conseqüències greus?

Dinàmica 8 Joc: Un pas al front

Reflexió

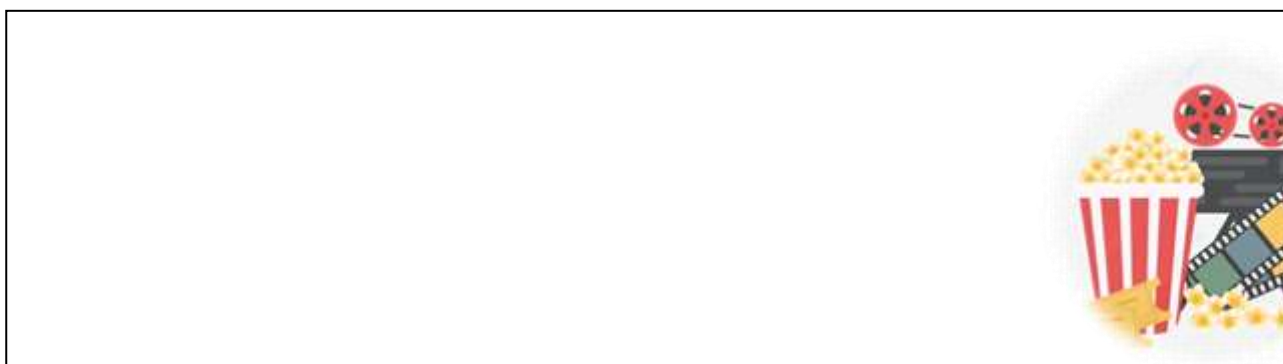
**UN PAS
AL FRONT**

Pel·lícules i sèries

Dinàmica 9

Podeu buscar aquest tipus de comportaments i manifestacions en sèries com per exemple, en Modern Family, Pixen Girls, Glee i en quasi totes les sèries destinades al públic juvenil i adolescent. Pots nomenar-ne més i descriure les conductes indesitjables que mostren.

Tens febre? Qui té febre?

Dinàmica 10

Mira, per favor, els conceptes que apareixen al següent termòmetre. Estan disposats de menor a major grau de temperatura fent un símil amb una malaltia que es manifesta mitjançant la febre.

Us animem a plantejar-vos unes qüestions:

- + Creus que aquestes situacions es manifesten en l'ordre que apareixen ací?
- + Sempre es donen en eixe ordre?
- + Coneixes algun cas que estiga patint algun d'aquestos graus de violència?
- + Es donen tots els graus abans del grau final?
- + Quin seria el grau de febre que considerariu malaltia?

Caldrà estar atents a aquests diferents graus de febre per poder reaccionar a temps i no arribar a la malaltia. Com ho faries?

El poder de les mans

Dinàmica 11

Coneixes aquest gest que hem utilitzat per fer el cartell de l'òpera?

Per què l'hem triat?

Saps què significa?

Què faries si algú l'utilitzara i tu el veieres?

Podries inventar-ne un altre per a altres situacions d'assetjament? Quins?

Els podeu elaborar i compartir. Enviant-los a: infosoxxi@gmail.com

La Receita

Dinàmica 12

Se t'ocorre algun ingredient més? Escribeu els ingredients de la recepta en un altre idioma.

8.Per a concloure

Opcionalment podeu fer unes conclusions més profundes i personals. Cadascú hauria de plantejar-se les següents qüestions per analitzar i sintetitzar tota l'experiència.

Conclusions. Fem resum de les idees més importants que hem après en cada fase:

- V. Sensibilització i qüestionament. Com t'has sentit parlant d'aquest tema i posant-te el lloc de les altres persones? En quin lloc t'has situat? En quin t'agradaria estar?
- VI. Quines idees o reflexions consideres més destacables o indiscutibles després de tot el procés realitzat
- VII. Quines accions has decidit emprendre des d'aquest moment.
- VIII. Què, quan, com i on pots acudir en cas de viure una situació així.

Anàlisi dels aspectes estètics i artístics de la representació

Podeu descriure, comparar, opinar i proposar altres maneres de fer referides als elements artístics de la representació i la posada en escena:

La música realitzada amb instruments

Els instruments utilitzats

La música realitzada amb dispositius

L'audiovisual

La dansa

Els ballarins/nes. La coreografia

El/la cantants

L'adrezzo/ Escenografia

El vestuari

El maquillatge/ pentinats

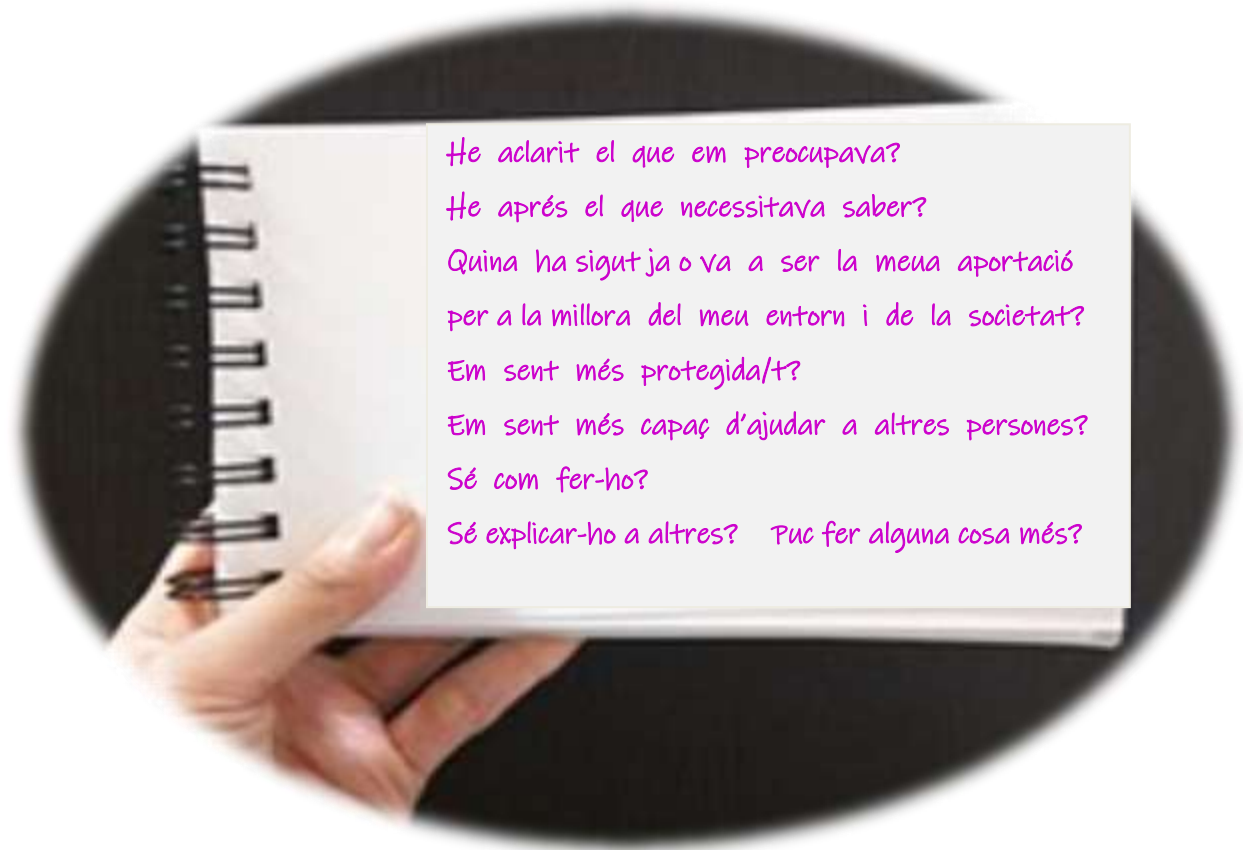
La il·luminació i altres efectes

Les dinàmiques realitzades

9.Avalua't:

Ningú va a examinar-te i ni a avaluar-te. Ho faràs tu.

Pots revisar les anotacions que féreu a l'inici i comprovar com i quant d'encertades estaven les vostres idees prèvies i els vostres plantejaments. També aquelles coses que necessitàveu saber en aquell moment. Us proposem que llegiu les últimes preguntes per avaluar el procés que heu seguit i els aprenentatges que heu construït. Segur que us sorgeixen nous dubtes i que podreu formular per seguir aprenent.

He aclarit el que em preocupava?

He après el que necessitava saber?

Quina ha sigut ja o va a ser la meua aportació per a la millora del meu entorn i de la societat?

Em sent més protegida/t?

Em sent més capaç d'ajudar a altres persones?

Sé com fer-ho?

Sé explicar-ho a altres? Puc fer alguna cosa més?

Si heu arribat fins ací es mereixeu un gran aplaudiment. Enhorabona! Ens podeu fer arribar les vostres conclusions i suggeriments a infosoxxi@gmail.com

Esperem que totes les idees hagen estat profitoses i que el canvi emocional experimentat individual i del grup siga una realitat que millore la salut de la nostra societat.

Equip Felicità

**Professores,
Professors i Equips d'Orientació
MOLTES GRÀCIES!!!!!!**
pel vostre esforç i dedicació cap a la joventut en aquest tema.
Rebeu el nostre més sincer desig de

